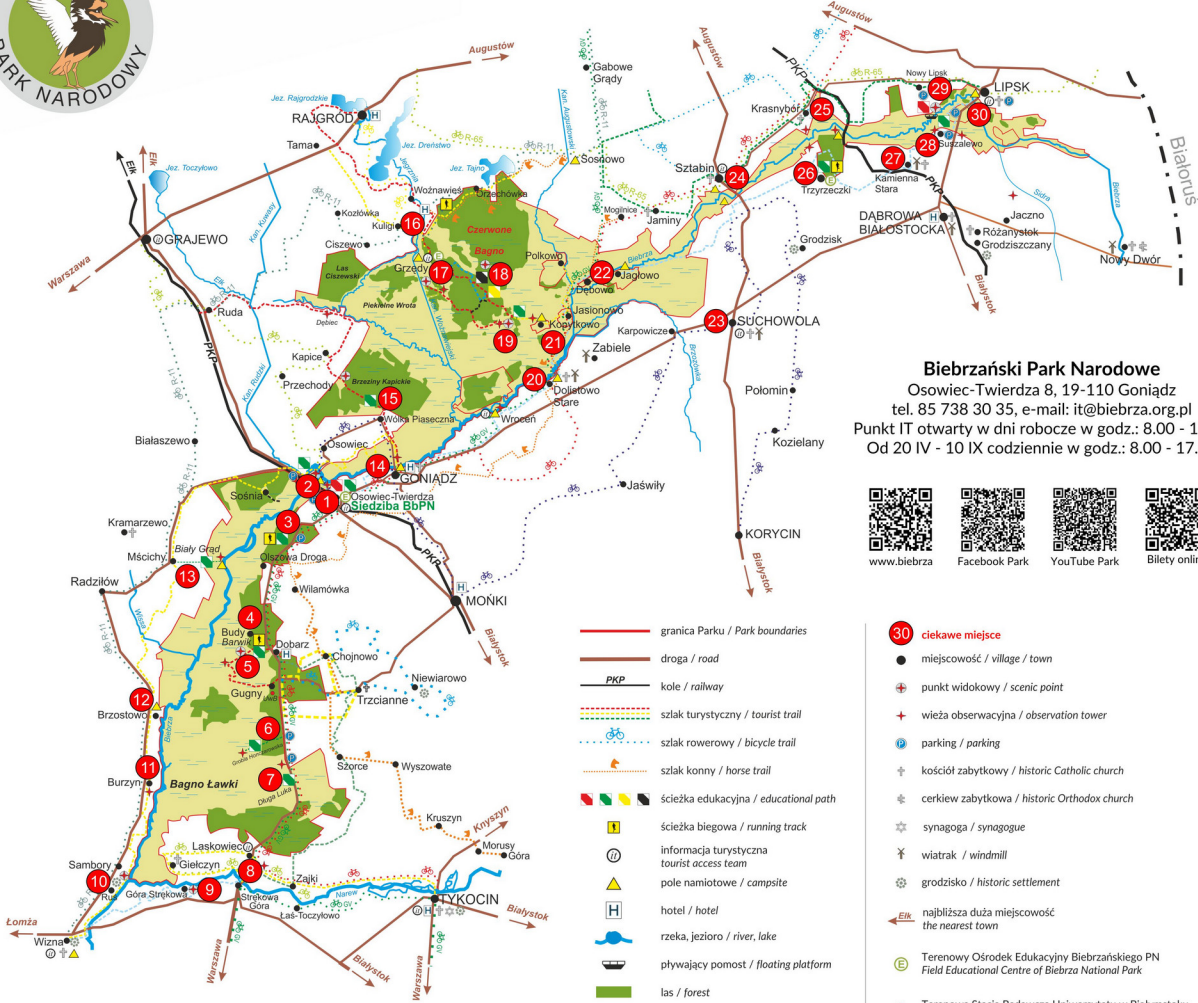

30 miejsc na 30-lecie Biebrzańskiego Parku Narodowego

- granica Parku / Park boundaries
- droga / road
- kolej / railway
- szlak turystyczny / tourist trail
- szlak rowerowy / bicycle trail
- szlak konny / horse trail
- ścieżka edukacyjna / educational path
- ścieżka biegowa / running track
- informacja turystyczna / tourist access team
- pole namiotowe / campsite
- hotel / hotel
- rzeka, jezioro / river, lake
- pływający pomost / floating platform
- las / forest
- łąka, bagna / meadow, marsh

- 30 ciekawe miejsca**
- miejscowość / village / town
- punkt widokowy / scenic point
- wieża obserwacyjna / observation tower
- parking / parking
- kościół zabytkowy / historic Catholic church
- cerkiew zabytkowa / historic Orthodox church
- synagoga / synagogue
- wiatrak / windmill
- grodzisko / historic settlement
- najbliższa duża miejscowość / the nearest town
- Terenowy Ośrodek Edukacyjny Biebrzańskiego PN / Field Educational Centre of Biebrza National Park
- UWB / Terenowa Stacja Badawcza Uniwersytetu w Białymostku / Field Research Station of the University of Białystok

Biebrzański Park Narodowy
 Osowiec-Twierza 8, 19-110 Goniądz
 tel. 85 738 30 35, e-mail: it@biebrza.org.pl
 Punkt IT otwarty w dni robocze w godz.: 8.00 - 15.30
 Od 20 IV - 10 IX codziennie w godz.: 8.00 - 17.00

Ciekawe miejsca:

- 1 - Siedziba Biebrzańskiego PN
- 2 - Terenowy Ośrodek Edukacji
- 3 - Fort IV Twierdzy Osowiec
- 4 - Budy
- 5 - Barwik
- 6 - Grobla Honczarowska
- 7 - Bagno Ławki
- 8 - Zajki
- 9 - Góra Strękowa
- 10 - Ruś
- 11 - Burzyn
- 12 - Brzostowo
- 13 - Biały Grąd
- 14 - Goniądz
- 15 - Brzeziny Kapickie
- 16 - Jęgrznia
- 17 - Grzędz
- 18 - Czerwone Bagno
- 19 - Wilcza Góra
- 20 - Dolistowo Stare
- 21 - Droga Dolistowo - Jasionowo
- 22 - Śluza Dębowa
- 23 - Suchowola
- 24 - Sztabin
- 25 - Krasnybór
- 26 - Trzyrzeczki
- 27 - Kamienna Stara
- 28 - Szuszałowo
- 29 - Nowy Lipsk
- 30 - Lipsk

1 Siedziba Biebrzańskiego Parku Narodowego

Centrum Edukacji i Zarządzania BPN znajduje się w Osowcu - Twierdzy 8. W siedzibie Parka można obejrzeć ekspozycje przyrodnicza, filmy i wystawy czasowe. Działła tu Punkt Informacji Turystycznej, w którym kupimy karty wstępu do Parku, licencje wędkarskie, mapy oraz paniki! Do wynajęcia są pokoje gościnne. Około 1 km od siedziby funkcjonuje pole namiotowe „Bóbr”. W otoczeniu siedziby można podziwiać latem barwy kwiatowe i liące kwietnia.

2 Terenowy Ośrodek Edukacji w Osowcu - Twierdzy

W promieniu kilku km od siedziby BPN znajdują się 3 ścieżki edukacyjne z widokami widokowymi i olifantami. Ścieżka „Kładka” wiezie przez tereny podmokłe w bliskim sąsiedztwie rzeki Biebrzy. Ścieżka „Góra Skoła”, o tematyce historyczno-przyrodniczej, przebiega przez łąki i wzniesienie z przepięknym widokiem na dolinę Biebrzy. Ścieżka „Las w zasięgu ręki” jest najkrótsza, ale bogato wyposażona w edukacyjną infrastrukturę do poznawania leśnej przyrody oraz drewniane wiaty do odpoczynku. Przewodnik turystyczny zdrójczy tych ścieżek można zakupić w siedzibie Parku.

Siedziba Biebrzańskiego Parku Narodowego

3 Fort IV Twierdzy Osowiec

Twierdza Osowiec wybudowana została w latach 1882 – 1915. Składa się z czterech forty, z których tylko fort IV w Nowym Zwaniu jest udostępniony do zwiedzania. Znajduje się ok. 7 km od siedziby Parku. Wokół fortu prowadzi ścieżka edukacyjna. Rozpoczyna się ona i kończy przy parkingu na „Carskiej Drodze”. Obecnie cały fort porośnięty jest borem sosnowym. Nad fosą zabudowana jest platforma, z której można obserwować typowe rośliny wodne i łąbotne. Można też spotkać łosia, zimrodka, a wyjątkowo wydry, bobry, ryśa.

4 Carska Droga

Została zabudowana pod koniec XIX w. w celu połączenia carskich twierdz: Kowniewskiej, Osowieckiej i Grodzieńskiej. Miłośnicy bagien biebrzańskich zwyczają termin „Carska Droga” do najciekawszego przyrodniczo i krajoznawczo odcinka długości 34 km – między wsią Strękowa Góra a drogą nr 65 w miejscowości Osowiec-Twierdza. Bezpłatnie z Drogi Carskiej można berserować: łosie, bobry, ptaki i drapieżnie i wiele innych zwierząt. Na wysokości Bagna Ławki rozciąga się niesamowita panorama bezkresu otwartych torfowisk. W sąsiedztwie drogi znajduje się kilka ścieżek edukacyjnych, wieża widokowa i kładka. Droga biegnie też Wschodni Szlak Roweryweg Green Velo.

5 Budy

To spokojna wieś, w której można zwiedzić „Skansen Biebrzański” pana Krzysztofa Kawczyńskiego, powszechnie nazywanego „Kłosem Biebrzy”. Pan Krzysztof, były antykwariusz z Warszawy, osiadł tu na stałe. Kwarta jest niezwykła oryginalna, z nastrojowymi kapliczkami, świątkami oraz starymi przedmiotami, głównie tradycyjnymi narzędziami z tutejszych okolic. Pan Krzysztof opowiada gościom o swoim życiu, wsi i o pamiątkach. Cześć ekspozycji udostępniła w Muzeum Biebrzańskim w pobliskim Trzciniecu.

6 Barwik

Barwik to ścieżka edukacyjna długości 2,5 km obrazująca strefowość porzeczną Doliny Biebrzy. Prowadzi przez bór sosnowy na wydmy, łąki, zarosła wodniane, turzycowiska i szuwar nad rzeką Kosodką. Wiosną i jesienią szlak jest błotnisty. Ścieżka można obserwować łosia oraz rzadkie ptaki, takie jak: dubelt, orlik grubodzióbny i krzywiłki, podroźniczki. Na trasie znajduje się kilka przyrodniczych tablic edukacyjnych, platforma i wieża widokowa. Ścieżka kończy się przy mostku na rzece Kosodka. Powrót tą odbywa się tą samą drogą.

7 Grobla Honcezarowska

Grobła prowadzi z „Carskiej Drogi” nr 35 km Białą Podlaską, do wieży widokowej przy „Batatonowej Łące” (głęb. Batatonowa Łąca to obszar ok. 30 ha torfowisk przylegający do grobli. Jeszcze do początku lat 80. istniało tu takowe podmokłe - gatunku będącego symbolem Biebrzańskiego Parku Narodowego. Po zaprzestaniu użytkowania i kosenia łąk teren ten zarósł krzewami. W tym miejscu atrakcyjny jest widok lewkojki. W pobliżu „Batatonowa Łąca” stał jednak doskonałym siedliskiem wodniczki. BPN jest najważniejszą ostoją tego gatunku w Unii Europejskiej.

8 Bagno Ławki

Bagno Ławki to największy kompleks torfowisk niskich bagien biebrzańskich. Krajobraz rozległych, bagiennych łąk można podziwiać z wieży widokowej przy Carskiej Drodze lub udać się w ich głąb, drewnianą kładką o długości 400 m na urwisku Długa Łuka. Kładka stanowi jedną z dogodniejszych miejsc na terenie Parku do obserwacji rzadkich ptaków, takich jak wodniczka czy uszatka błotna. Latem z wieży widokowej istnieje największa szansa na obserwację łosia.

9 Góra Strękowa

Rozciąga się stąd jeden z najciekawszych widoków na biebrzańskie i narwiańskie bagna. Miejsce to jest także ciekawe pod względem historycznym. Góra zasłynęła podczas kampanii wrześniowej w 1939 r. na wzgórzu znajdował się ważny punkt oporu polskich wojsk w linii obronnej „Wizna”. Mimo drugoczętej przewagi wojsk niemieckich obrońcy z mestwem i ofiarnością odparli przez dwie doby atak jednostek pancernych. Miejsce to nazywane jest „Polskim Termopilami”. Na wzgórzu znajdują się resztki szronów bojowych i pomnik.

10 Ruś

Na północ od mostu na Narwi (droga krajowa nr 64) znajduje się wieś Ruś, przy której - na wysokości krawędzi doliny Biebrzy - usytuowane są pozostałości grodziska z XI w. Ma on kształt owalu zajmującego ok. 0,5 ha. Z jego stołu rozciąga się panorama na połączone ze sobą doliny Biebrzy i Narwi. Tutajśże łąki i rozlewiska każdej wiosny przyciągają tysiące migrujących gęsi, kaczek, łabędzi i innych ptaków. Zimą, można łatwo wypatrzyć bieliki, wydry i bobry.

11 Burzyn

To wieś, która w legendach funkcjonowała już w XIII w. Położona jest na tzw. wysokim brzegu doliny Biebrzy. Rozciąga się stąd panorama na biebrzańskie mokradła i łąsy. Jest to doskonale miejsce do obserwacji ornitologicznych. W okresie wiosennym, z wieży widokowej, można oglądać tysiące wędrujących na północ Europpu ptaków, a w oddali na skraju lasu - brodzące łosie.

12 Białą Grąd

Białą Grąd to urokliwe, płaskie wyniesienie wśród bagien, położone blisko głównego nurtu Biebrzy. Dojście tam wiecie żwirową groblą przez łąki i mokradła. To jedno z najlepszych miejsc do obserwacji ptaków w Parku, m.in. batalionów, wiewiór, białostrzykówek, podroźniczków, pliszek cytrynowych, perzawa i białogłosek czarnych. Wzrostł grobli biegnie rów melioracyjny, w którym występują interesujące rośliny wodne, płazy i liczne bezkręgowce.

13 Goniądz

Goniądz to miasteczko położone w sercu BPN. Dawny pełnił funkcję portu rzecznego. Spławiano stąd produkty leśnej rolnie do Gąsawy. W mieście warto zobaczyć zachowany układ przestrzenny z dwoma rynkami z XIX-XVII w., neorokowy kościół pod wezwaniem św. Agnieszki, cmentarz katolicki z neogotycką kaplicą z 1907 roku, pozostałości po cmentarzu żydowskim i położona na wzniesieniu kapliczka św. Floriana z 1864 r. Na skarpie przy Domu Kultury znajduje się doskonały punkt widokowy z panoramą na dolinę Biebrzy. Za mostem, w odległości ok. 1 km, usytuowana jest wieża widokowa, z której widoczna jest mozaika łąk, pastwisk i zakrzaczek. Obserwować tu można rzadkiego orlika grubodziobego i wychodzące na łąki łosie.

Widok na Białą Grąd

14 Brzeziny Kapickie

To niezwykle ciekawy pod względem przyrodniczym, zwarty kompleks lasów liściastych. Wychodziły się tu zbiorowiska brzozy moczarowej, z brzoza omszoną w roli głównej. Można je podziwiać ze ścieżki przyrodniczej o dł. 4,2 km biegnącej wzdłuż Kanalu Kapickiego. W otoczeniu ścieżki znajduje się wiele śladów działania bobrów: żeremia, powalone drzewa, nory i tamy. Brzeziny Kapickie to ostaję lasa, wilka, puchacza, orlika grubodziobego i bociana czarnego. Na końcu ścieżki usytuowana jest nazmienna, ogólnie dostępna kaptarnia. Ścieżkę urozmaicają tablice edukacyjne.

15 Jezgrnia

Przy moście na rzece Jezgrni w okolicach wsi Kuligi znajduje się parking z dogodnym miejscem do odpoczynku nad brzegiem tej niezwykle urokliwej rzeki. Przeróżności jej wód pozwala bez trudu podziwiać bogaty świat tutejszej przyrody. Można go poznać z brzozy jak i z wody, gdyż rzeka jest udostępniona do spływów kajakowych. Meandrując przepływa przez jedno z najdzikszych zakątków Parku nieudostępnionych do zwiedzania z łądu.

16 Grzędy

Olbrzymi, dziki obszar charakteryzujący się mozaiką przeróżnych siedlisk, od bagiennych torfowisk przez olsy, bory i łąki, po piaszczyste wydmy i murawy nappłaskowe. To odwieczna ostoja wilka, łosia, ryśa oraz rzadkich gatunków ptaków i roślin. Jest to wiele różnego typu szlaków turystycznych i linii edukacyjnych. Funkcjonuje też Terenowy Ośrodek Edukacji BPN. Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt oraz Ośrodek Hodowli Zachowawczej Konika Polskiego. Grzędy naczonne są piętnem walc patriotycznych Polaków i osadniczym zeszłościwie carskich z XIX wieku. Miejsce to zwano „Polskim Syberem”. Dawna wieś Grzędy, rozrzucona wśród lasów i wdm, przestała istnieć po 1945 r.

Grzędy - Wilcza Góra

17 Czerwone Bagno

Rezerwat Czerwone Bagno został powołany w 1925 r. w celu ochrony największej w Polsce ostoi łosia i zachowania naturalnych zespołów roślinności torfowiskowej oraz cennej awifauny. Obecnie jest to obszar ostaję wsi, Ścieżka „Czerwone Bagno”, o długości 900 m, utworzona została z barge bagiennym rozsnącym na skraju Czerwonego Bagna.

18 Wilcza Góra

Wilcza Góra to wzgórze wydymne na Uroczysku Grzędy. Z wieży widokowej na tym wyniesieniu rozciąga się piękna panorama na otwarte bagna biebrzańskie i łąsy. Ujrzenie stąd łośia jest niemal pewne. Można tu dotrzeć również od strony rozległych bagien, wyruszając ze wsi Kopytkowo żółtym szlakiem pieszym. Trasa ma dł. 3 km. Podtopiona na wiosnę może być bardzo trudna.

19 Dolistowo Staré

To duża woda nad rzeką Biebrzą powstała w IV w. Najciekawszymi zabłytkami są tu: klasycystyczny kościół pw. św. Wawrzynca z końca XVIII w., dzwon z 1692 roku w pobliskiej kaplicy i wiatrak holenderski z początku XIX w. Nad rzeką przy plaży znajduje się pole namiotowe. Teren nadrzeczny jest doskonałym miejscem do obserwacji ornitologicznych i wypoczynku.

20 Droga Dolistowo - Jasionowo

Malowniczo, drewniany most w Dolistowie Starym jest nyczym brama na bagno. Od mostu, wzdłuż Biebrzy, ciągnie się urokliwa żwirowa droga, która w okresie wiosennych i jesiennych rozlewkich czasami znika pod wodą. Wprost z drogi można podziwiać krajobraz biebrzańskich bezkręwnych łąk, porośniętych starorzeciami i kępami wierzby. Meandry rzeki dochodzą miejscami do samej drogi. To tereny łęgowe i żerowiskowe wielu ptaków wodno-błotnych i sponiatych. W korycie Biebrzy łatwo wypatrzyć m.in. łabędzie, kacki i łyski.

21 Śluzą Dębowo

Śluzą Dębowa to szlak kajakowym Kanalem Augustowskim. Umożliwia spływ z rzek Rospudy lub Czarnej Harczy do Biebrzy. Kanal został wybudowany w latach 1824 - 1839. Jest to prąd architektury wodnej, zaliczając do zabłytków klasy. To przykład nowoczesnej, jak na owe czasy, myśli technicznej polskich inżynierów wojkowskich.

22 Suchowola

Miasto uznawane za geograficzny środek Europy. Symbolizuje to specjalny głąb ustanowiony w centrum Mięjskiej. W Suchowoli można zwiedzić poświęcone bl. księdzu Jerzemu Popieluszce: pomnik, wieże pamięci i symboliczny grób. Ponadto, w zabłytkowym kościele z 1885 r., znajduje się relikwie bl. brzozy. W Suchowoli znajduje się także muzeum, w którym można zobaczyć XVII-wieczny układ urbanistyczny oraz zabłytkowe dmy z XIX i XX w. W niedalekiej wsi Karpowice jest zalew rekreacyjny na rzece Brzożowie.

23 Sztabin

Miejscowość położona nad rzeką Biebrzą, na trasie Białystok-Augulów. W latach 1820-1854, tworzyła wraz z przyległymi terenami „Rzeczospolą Sztabińską”. Wówczas hrabia Karol Brostowski przeprowadził według zasad kapitalizmu szereg reform społeczno-gospodarczych. Unowocześnił rolnictwo i wybudował zakład przemysłowy (łuta szkła, zakład metalurgiczny). Z historia okolic można zapoznać się w Izbie Regionalnej Ziemi Sztabińskiej.

24 Krasnybór

Wież z początku XVII w. związana z historia rodziny Chreptowiczów, która przyczyniła się do rozwoju tych ziem. Wybudowana na początku XVII w. m.in., stojący do dziś, murywno kościół na planie krzyża greckiego. Obecnie to najstarszy obiekt skarbony na Suwałczyźnie. Ponadto, wie się znajduje się kaplica pod wezwaniem św. Rocha z 1870 r., wokół której usytuowany jest zabłytkowy cmentarz z ozdobnymi nagrobkami żelwnymi, pochodzącymi z dawnej Ulii Sztabińskiej. Najokazalszy ma formę neogotyckiej kapliczki.

25 Trzyrzeczki

Zaczyna wieś i kompleks lasów gródowych będący pozostałością Puszczy Nowodworskiej. Znajduje się tu Terenowy Ośrodek Edukacyjny BPN i ścieżka przyrodnicza „Las” o długości 3,2 km. Na trasie ścieżki ustawione są tablice dotyczące przyrody i historii tego obszaru. W lesie znajdują się schrony bobrowe z okresu II wojny światowej. Są to pozostałości tzw. Lini Molotowa budowanej w latach 1940-41 przez ZSSR. Linia ta nigdy nie spełniła swej roli.

26 Kamienna Stará

W Kamiennie Starą znajduje się kościół św. Anny z 1610 roku. Jest on najstarszą drewnianą budowlą sakralną na Podlasiu. Przy kościele złożone są prochę gen. Nikodema Sulika, który pochodził z tej miejscowości. Zabłytkami w Kamiennie Starą są także dwa cmentarze: cmentarz rzym.-kat. z pocz. XVII w. i rzymskokatolicki znowiony w 1915 r., w pobliżu wsi - schrony Lini Molotowa.

27 Szuszałewo

Wież, z której rozciąga się przepiękna panorama na dolinę górnej Biebrzy. Znajduje się tu dwie ścieżki edukacyjne BPN: „Nowy Lipsk” (opis w pkt 28) oraz „Szuszałewo” o trasie w formie pętli (2,5 km dł.). Z kładki ścieżki można oglądać przyrodę torfowisk i zła tych terenów torfowisk, w tym także rzadkości jak: skalinie torfowiskowe, wierzbe łosiarzka, wielnianiecka alpejska oraz lipienka Loelsa. Torfy należą tu do najciekawszych w dolinie Biebrzy (o dł. 60 m).

28 Nowy Lipsk

Znajduje się to najdłuższa w Biebrzańskim Parku Narodowym ścieżka edukacyjna (5 km dł.). Trasa, w formie kładki, wiezie w poprzek bagiennej doliny Biebrzy i przekracza rzekę za pomoca pływającego pomostu. Trasie dostępny, podmokły teren jest ostoją wielu cennych gatunków. Na trasie dostępna jest wieża czatownia oraz wieże i platformy widokowe, z których można obserwować wodniczki, czajki, kszki, żurawie czy błotniaki.

Ścieżka Nowy Lipsk

29 Lipsk

Niewielkie miasteczko, które w 1580 roku otrzymało magdeburskie prawa miejskie z ręk Krola Stefana Batorego. Kradła prawa, mają na wzglępie położenie komunikacyjne i walory krajoznawcze. Owcześnie założona królewska nie została zrealizowana. Mimo to Lipsk odgrywa obecnie ważną rolę - jest ostoją lokalnej tradycji i kultury pogranicza. W sposób szczególny znany jest jako ósrdkię piankarstwa, z którym można się zapoznać odwiedzając Muzeum Lipskiej Pisaniki i Tradycji.

30 Nowy Dwór

Dawne miasto, obecnie wieś o historycznym układzie przestrzennym z XVII-XVI w. Znajduje się tu: cerkiew oraz zabłytkowe: kościół, dzwonnica i kładka cmentarzny. W pobliżu wsi na podmokłych, zadrzewionych terenach rzeka Biebrza ma swój początek. Tworzą go liczne źródła znajdujące się u podnóża Wzgórz Skokółskich. U początku rzeki jest wieżacz torfowisko źródliskowe. Reprezentuje ono bardzo rzadko spotykany typ torfowisk w Europie.